

GAMTOS TYRIMŲ CENTRO ATLIEKŲ TVARKYMO TAISYKLĖS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gamtos tyrimų centro atliekų tvarkymo taisyklių (toliau – Taisyklės) paskirtis – reglamentuoti Gamtos tyrimų centro (toliau – GTC) atliekų tvarkymo organizavimo procesą.

2. Šios Taisyklės nustato GTC mokslinių ir mokomųjų laboratorijų (toliau – laboratorijos) atliekų tvarkymo (kenksmingumo pašalinimo, rūšiavimo, pakavimo, ženklinimo, surinkimo, saugojimo, apskaitos ir išgabenimo iš GTC tvarką bei pavojingų ir kitų atliekų tvarkymo saugos) reikalavimus.

3. Šios Taisyklės parengtos atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 217 (toliau – Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo taisyklės), Darbuotojų apsaugos nuo biologinių profesinės rizikos veiksnių poveikio darbe nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. birželio 21 d. įsakymu Nr. 80/353, Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatų bei Darbuotojų apsaugos nuo kancerogenų ir mutagenų poveikio darbe nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2001 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 97/406, Veterinarinių medicininių atliekų tvarkymo reikalavimų, patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2012 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. B1-562, Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių atliekų tvarkymą, nuostatas.

Taisyklės taikomos tvarkant:

4.1. Šalutinius gyvūninius produktus. Darbuotojai, dirbantys su bandomaisiais gyvūnais, vadovaujasi 2005 m. kovo mėn. 23 d. VMVT direktoriaus įsakymu Nr. B1-190 patvirtintais „Šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių tvarkymo ir apskaitos reikalavimais“;

4.2. Chemines nepavojingas ir pavojingas atliekas bei visas kitas GTC padaliniuose susidarancias atliekas.

5. Taisyklėse naudojamos šios sąvokos:

5.1. **Atliekos** – medžiaga(-os) ar daiktas(-ai), kurių turėtojas atsikrato, ketina ar privalo atsikratyti.

5.2. **Atliekų darytojas** – asmuo, dėl kurio veiklos susidaro atliekų.

5.3. **Antrinės žaliavos** – tiesiogiai perdirbti tinkamos atliekos ir perdirbti tinkamos iš atliekų gautos medžiagos.-

5.4. **Atliekų rūšiavimas jų susidarymo vietoje** – atliekų atskyrimas jų susidarymo vietoje atsižvelgiant į jų rūšį ir pobūdį, siekiant jas atskirai surinkti.

5.5. **Atliekų tvarkymas** – atliekų rūšiavimas jų susidarymo vietoje, surinkimas, pakavimas, ženklinimas, pradinis apdorojimas (kenksmingumo pašalinimas) ir laikinas laikymas įstaigoje.

5.6. **Aštrios atliekos** – nebetinkamos priemonės ir instrumentai, kuriais atsitiktinai galima į(si)ppjauti, į(si)durti, su(si)žeisti

5.7. **Autoklavavimas** – atliekų nukenksminimas autoklave, trunkantis ne mažiau kaip 20 min, esant ne mažesniai kaip 1 atmosferos slėgiui ir vandens garų temperatūrai ne žemesnei kaip 121°C.

5.8. **Biocidai** – veikliosios (cheminės) medžiagos ir (ar) preparatai (biologiniai mišiniai), skirti sunaikinti, sulaukyti, nukenksminti, išvengti poveikio arba kitokiu būdu kontroliuoti bet kurį kenksmingą organizmą cheminėmis arba biologinėmis priemonėmis. Biocidas turi turėti galiojantį Nacionalinio visuomenės sveikatos centro (NVSC) išduotą Biocidinio produkto autorizacijos liudijimą ir būti registruotas NVSC biocidinių produktų duomenų bazėje, pasižymėti aplinkai ir žmonių bei gyvūnų sveikatai palankiomis savybėmis. Biocidai neturi daryti jokio neigiamo poveikio žmonių ir gyvūnų sveikatai ar aplinkai.

5.9. **Cheminės atliekos** – laboratorijoje naudojamos cheminės medžiagos, tirpikliai, dezinfektantai, sunkiųjų metalų turinčios medžiagos, baterijos ir akumuliatoriai.

5.10. **Dezinfekcija (kenksmingumo pašalinimas)** – daugelio arba visų mikroorganizmų, išskyrus kai kurių bakterijų sporas, sunaikinimas aplinkoje fizinėmis ir cheminėmis priemonėmis.

5.10.1 **Dezinfekcijos valomasis tirpalas (valymo dezinfekavimo priemonė)** – valymo priemonė su cheminės dezinfekcijos medžiagos priedais, skirta valyti ir dezinfekuoti vienos procedūros metu.

5.11. **Ekskretai** – gyvūnų organizmų išskiriami (šalinami) medžiagų apykaitos produktai, daugiausia šlapimas ir išmatos.

5.12. **Farmacinės atliekos** – pasibaigusio galiojimo, nepanaudoti ar užteršti vaistiniai preparatai, antibiotikai ir jų tirpalai.

5.13. **Genetiškai modifikuotas organizmas (GMO)** – bet koks organizmas, kurio genetinė medžiaga buvo pakeista genetinės inžinerijos metodais.

5.14. **Genetiškai nemodifikuotas organizmas (ne GMO)** – bet koks organizmas, kurio genetinė medžiaga nebuvo pakeista genetinės inžinerijos metodais.

5.15. **Infekuotos atliekos** – tai atliekos, turinčios gyvybingų mikroorganizmų arba jų toksinų, kurie ar gyvūninės kilmės medžiagų, kaip žinoma arba pagrįstai manoma, kurios sukelia žmonių ar kitų gyvūnų organizmų ligas.. Šių atliekų rinkimui ir šalinimui taikomi specialūs reikalavimai, kad būtų išvengta infekcijos.

5.16. **Kodas** – atliekos rūšiai suteikiamas žymėjimas, nurodantis atliekos kilmę ir rūšį. Po atitinkamos atliekos nukenksminimo suteikiamas naujas kodas, žymintis atliekos nukenksminimą.

Skaitinis kodas, pažymėtas žvaigždute (*), reiškia, kad atliekos pavojingos.

5.17. **Komunalinės atliekos** – buitinės (buityje susidaranti) ir kitokios atliekos, kurios savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas.

5.18. **Laikinasis atliekų saugojimas** – pavojingųjų atliekų laikymas ne ilgiau kaip šešis mėnesius, o nepavojingųjų atliekų – ne ilgiau kaip vienerius metus šių atliekų susidarymo vietoje iki jų surinkimo, paruošiant atliekas išvežti į atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginį.

5.19. **Neinfekuotos atliekos** – atliekos, neturinčios gyvybingų mikroorganizmų arba jų toksinų, kurie kaip žinoma arba pagrįstai manoma, sukelia žmonių ar kitų gyvūnų organizmų ligas. Tokių atliekų rinkimui ir šalinimui netaikomi specialūs reikalavimai, kad būtų išvengta infekcijos.

5.20. **Pavojingos atliekos** – atliekos, kurios pasižymi viena ar keliomis pavojingomis savybėmis, nurodytomis 2014 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1357/2014, kuriuo pakeičiamas Europos

Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančios kai kurias direktyvas III priedas (OL 2014 L 365, p. 89), priede ir 2017 m. birželio 8 d. Tarybos reglamento (ES) 2017/997, kuriuo iš

dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB III priedo nuostatos dėl pavojingos savybės HP 14 „ekotoksiškumas“ (OL 2017 L 150, p. 1), 4 priede.

5.21. **Galutinis radioaktyviųjų atliekų apdorojimas** – radioaktyviųjų atliekų kietinimas, dėjimas į specialius kontenerius ir prireikus papildomas pakavimas, siekiant jas vežti, saugoti ir (arba) dėti į atliekyną.

5.21. **Pavojingų atliekų saugykla** – įstaigos patalpa arba vieta supakuotoms pavojingoms atliekoms laikinai laikyti.

5.22. **Saugos duomenų lapas** – tai nustatyto turinio informacija apie pavojingą cheminę medžiagą ir mišinį (preparatą), kuria remiantis galima imtis reikalingų priemonių, susijusių su žmonių sveikatos apsauga, sauga darbo vietoje ir aplinkos apsauga.

5.23. **Sunkieji metalai** – kaip pavojingosios medžiagos klasifikuojami stibis, arsenas, kadmis, chromas (VI), varis, švinas, gyvsidabris, nikelis, selenas, telūras, talis ir alavas, taip pat šių metalų junginiai.

5.24. **Šalutiniai gyvūniniai produktai** – gyvūnų kūnai arba jų dalys, gyvūniniai produktai arba kiti iš gyvūnų gauti produktai, neskirti vartoti žmonėms, taip pat oocitai, embrionai ir sperma, mėšinių ir skerdyklų atliekos, kraujas, plunksnos, pūkai, vilna, kailiai ir odos, gyvūnų gaišenos, mėšlas ir kt.

5.25. **Vežėjas** – asmuo, kuris priima atliekas iš jų turėtojo, jas veža bei perduoda atliekų naudotojui ar šalintojui.

GTC SUSIDARANČIOS ATLIEKOS IR JŲ GRUPĖS

6. GTC veikloje susidaro šios pavojingos atliekos ir jų grupės:

6.1. Infekuotos atliekos (kodas: 18 01 03*):

6.1.1. skystos gyvūninės kilmės atliekos (kraujas, kraujo produktai, seilės ir kt.);

6.1.2. panaudoti aštrūs daiktai (adatos, švirškštai su pritvirtintomis adatomis, ir kt.);

6.1.3. gyvūnų anatomicinė medžiaga (audiniai, įvairūs ėminiai, autopsijos, biopsijos bandiniai ir kt.);

6.1.4. krauju ir (ar) kitais gyvūnų kūno skysčiais ir ekskretais suteršti, gaminiai: plastikinės vienkartinės darbo priemonės, medicininės pirštinės, vienkartiniai operaciniai chalatai, operaciniai apdangalai, rankšluosčiai, servetėlės, šluostės, vienkartinė apranga, tamponai, tvarsčiai, permirkę krauju ir kita potencialiai infekuota biologine medžiaga;

6.1.5. patogeniniais mikroorganizmais ir (ar) kitais potencialiai pavojingais skysčiais ir ekskretais suteršti, gaminiai: plastikinės vienkartinės darbo priemonės, medicininės pirštinės, apdangalai, rankšluosčiai, servetėlės, šluostės, vienkartinė apranga, tamponai, tvarsčiai, bei kiti permirkę infekuota biologine medžiaga gaminiai

6.2. **Genetiškai nemodifikuoti organizmai** (kodas: 18 01 03*): prokariotai (bakterijos) ir eukariotai (mikroskopiniai ir kiti grybai, eukariotinių ląstelių linijos, augalai,);

6.2.1. potencialiai pavojingų organizmų kultūros, jų suspensijos, supernatantai po organizmų ląstelių ir/ar virusų pašalinimo;

6.2.2. potencialiai pavojingais organizmais užteršti stikliniai indai (bei skystos atliekos);

6.2.3. potencialiai pavojingais organizmais užterštos plastikinės ir kitos vienkartinės darbo ir apsaugos priemonės;

6.2.4. potencialiai pavojingais organizmais ant agarizuotų terpių kartu su plastiko lėkštele ar kitu plastiko indu;

6.3. Neinfekuotos atliekos (kodas: 18 01 04*):

6.3.1.1. panaudotos vienkartinio naudojimo plastikinės darbo priemonės: Eppendorf tipo mėgintuvėliai, pipečių (dispenserių) antgaliai, eukariotinių ląstelių auginimui skirti flakonai, plokštelės, pipetės ir kt.;

6.3.2. nepanaudotos vienkartinio naudojimo plastikinės darbo priemonės;

6.3.3. panaudoti ir nepanaudoti vienkartiniai gaminiai (rankšluosčiai, servetėlės, šluostės, pirštinės, prijuostės, vienkartinė apranga, plastikiniai švirškštai (be adatų) ir kt.;

6.3.4. aštrūs daiktai (kodas: 18 01 01*): nenaudoti netekę sterilumo švirškštai su pritvirtintomis adatomis, adatos, skalpeliai, lancetai, chirurginės adatos, gražtai, stiklo duženos ir kt.;

6.4. Cheminės medžiagos, kuriose yra pavojingų medžiagų (kodas: gyvūnų 18 02 05*):

6.4.1. nepanaudotos kietos, įskaitant agarizuotas terpės Petri lėkštelėse, ir skystos GMO ir ne GMO auginimo terpės su antibiotikais;

6.4.2. cheminės medžiagos, turinčios mikroorganizmų ir gyvūnų atliekų;

6.4.3. GMO ir ne GMO užterštos atliekos, sumaišytos su pavojinga chemine medžiaga, kurios kitu būdu negalima nukenksminti;

6.4.4. formaldehidai ar kita cheminė medžiaga, skirta valyti įrangą arba konservuoti pavyzdžiams, dezinfekuoti skystoms infekuotoms atliekoms. Medžiagos, kurios skirtos DNR išskyrimui (pvz chloroformas, metanolis ar selektyvių terpių antibiotikai)

6.5. Cheminės atliekos:

6.5.1. etidžio bromidu ir kitais dažais dažyti ir nedažyti agarozės geliai (kodas 16 05 06*);

6.5.2. etidžio bromido tirpalai ir etidžio bromido surinkėjai – filtrai, sorbentai (kodas 16 05 06*);

6.5.3. dažyti ir nedažyti poliakrilamido geliai (kodas 16 05 06*);

6.5.4. nepanaudoti nustatymo ir diagnostikos rinkiniai, jų sudėtinės dalys ir likučiai, nepanaudoti vakutaineriai (be adatų) ir kt (kodas 16 05 06*);

6.5.5. fotografiniai chemikalai: fiksažas ir ryškalas (kodas 16 05 06*);

6.5.6. vakuuminių pompų alyva (16 05 06*);

6.5.7. tirpalai, kurių sudėtyje yra oksidantų: kalio permanganato (KMnO_4) ir/arba kalio dichromato ($\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$); redukavimo agentų: natrio bisulfato (NaHSO_4) ir/arba natrio sulfito (Na_2SO_3) ir kt. (16 05 06*);

6.5.8. pakuotės, kuriose yra pavojingųjų medžiagų likučių arba kuriomis užteršta vienkartinis laboratorinis plastikas, stiklinės, medinės, metalinės, aliumininės pakuotės, kartonas, popierius, tekstilė, stiklas ir kt. (kodas 15 01 10*);

6.5.9. atliekos, kuriose yra sunkiųjų metalų (kodas 06 04 05*);

6.5.10. kietosios druskos ir tirpalai, kuriuose yra sunkiųjų metalų (kodas 06 03 13*);

6.5.11. atliekos-tirpalai, kuriose yra gyvsidabrio (kodas 06 04 04*);

6.5.12. nereikalingos neorganinės cheminės medžiagos, kurių sudėtyje yra pavojingųjų medžiagų arba kurios iš jų sudarytos (kodas 16 05 07*);

6.5.13. nenaudojamos organinės cheminės medžiagos, kurių sudėtyje yra pavojingųjų medžiagų arba kurios iš jų sudarytos (kodas 16 05 08*);

6.5.14. kitos nebenaudojamos cheminės medžiagos (kodas 16 05 09);

6.5.15. organiniai halogenintieji tirpikliai, plovimo skysčiai ir motininiai tirpalai (kodas 07 01 03*);

6.5.16. kiti organiniai tirpikliai, plovimo skysčiai ir motininiai tirpalai (kodas 07 01 04*);

6.5.17. halogenintosios distiliavimo nuosėdos ir reakcijų likučiai (kodas 07 01 07*);

- 6.5.18. kitos distiliavimo nuosėdos ir reakcijų likučiai (kodas 07 01 08*);
- 6.5.19. halogenintieji filtrų papločiai ir panaudoti absorbentai (kodas 07 01 09*);
- 6.5.20. kiti filtrų papločiai ir panaudoti absorbentai (kodas 07 01 10*);
- 6.5.21. švino akumulatoriai (kodas 16 06 01*);
- 6.5.22. kitos baterijos ir akumulatoriai (kodas 16 06 05);
- 6.5.23. atliekos, kuriose yra tepalų (kodas 16 07 08*);
- 6.5.23.1. dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio, įskaitant termometrų (kodas 20 01 21*);

7. Jei numatoma veikla, dėl kurios atsiranda šių Taisyklių 8 punkte nurodyta pavojingų atliekų rūšis ar atliekų kiekiai, paskirtas atsakingas už darbų saugos tame padalinyje įgyvendinimą darbuotojas, privalo pateikti informaciją apie susidarysiančias atliekas GTC darbuotojų saugos ir sveikatos specialistui. Įvertinęs pateiktą informaciją apie susidarysiančias atliekas, GTC darbuotojų saugos ir sveikatos specialistas priima sprendimą dėl atliekos kodo ir jos tvarkymo būdo priimtinumą.

8. GTC veikloje susidaro šios nepavojingos perdirbamos atliekos:

- 8.1. neužterštas plastikas ir metalas;
- 8.2. neužterštas stiklas;
- 8.3. popieriaus ir kartono atliekos.

PAVOJINGŲ ATLIEKŲ IR ŠALUTINIŲ GYVŪNINIŲ PRODUKTŲ SUSIDARIUSIŲ GTC, SURINKIMAS, PAKAVIMAS, ŽENKLINIMAS

9. GTC padaliniuose mokymo ir mokslo tiriamojo darbo metu susidariusias pavojingas atliekas bei šalutinius gyvūninius produktus privaloma identifikuoti ir juos deklaruoti atliekų apskaitoje (Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinė sistema (toliau – GPAIS)).

10. GTC mokymo ir mokslo tiriamojo darbo metu susidariusias pavojingas atliekas ir šalutinius gyvūninius produktus griežtai draudžiama pilti į bendrą GTC kanalizacijos sistemą ir mesti į perdirbamų ir buitinių atliekų talpas.

11. Pavojingos atliekos yra renkamos, rūšiuojamos, vedama jų apskaita. Iki išvežimo jos laikomos atliekų saugykloje (garažo patalpose), esančioje adresu Mokslininkų g. 18, Vilnius,. Periodiškai, du kartus per metus ar kitais terminais, kuriuos numato Lietuvos Respublikos teisės aktai, pavojingos atliekos priduodamos atliekų vežėjui.

12. Šalutiniai gyvūniniai produktai yra renkami, rūšiuojami, vedama jų apskaita, iki išvežimo jie laikomi atliekų saugykloje (rūsyje), adresu Akademijos g. 2, Vilnius, (Pavojingąsias atliekas šių atliekų susidarymo vietoje iki jų surinkimo galima laikinai laikyti ne ilgiau kaip šešis mėnesius, o nepavojingąsias atliekas – ne ilgiau kaip vienerius metus).

13. Atliekas iš jų susidarymo ir surinkimo vietų išveža išoriniai atliekų tvarkytojai pagal Gamtos tyrimų centro sudarytas atitinkamas sutartis ir sutartyse numatytais terminais.

14. Kiekviename mokslo padalinyje (laboratorijoje) direktoriaus įsakymais priskirtas atsakingas GTC darbuotojas organizuoja atliekų surinkimą, rūšiavimą, ženklimą, tinkamą supakavimą, o GTC Veiklos aprūpinimo ir saugos skyrius organizuoja jų pristatymą į atliekų saugyklą.

15. Saugomos pavojingos atliekos turi būti supakuotos, kad nekeltų pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai:

16. pakuotės ar konteineriai turi būti sukonstruoti ir pagaminti taip, kad juose esančios pavojingos atliekos negalėtų išsipilti, išsibarstyti, išgaruoti ar kitaip patekti į aplinką;

16.1. pakuočių medžiagos turi būti atsparios juose supakuotų pavojingų atliekų ir atskirų jų komponentų poveikiui ir nereaguoti su šiomis atliekomis ar jų komponentais;

16.2. pakuotės ir konteineriai bei jų dangčiai ir kamščiai turi būti tvirti ir sandarūs, kad saugojimo, perkėlimo ar vežimo metu nesutrūktų, neatsilaisvintų ir neatsidarytų ir juose esančios medžiagos nepatektų į aplinką, atsparūs normalioms transportavimo sąlygoms – vibracijai, temperatūros pokyčiams, drėgmei, atmosferinio slėgio poveikiui;

16.3. visi saugomų ar vežamų pavojingų atliekų konteineriai ar pakuotės turi būti paženklininti. Ženklinimo etiketės forma pateikta šių Taisyklių 1 priede;

16.4. pavojingų atliekų ženklinimo etiketė ir joje pateikta informacija turi būti aiškiai matoma, atspari aplinkos poveikiui.

17. Kiekviename mokslo padalinyje (laboratorijoje) aiškiai matomoje vietoje turi būti pateiktas atliekų klasifikavimo sąrašas ir šios Taisyklės.

PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖS, SUSIJUSIOS SU PAVOJINGŲ ATLIEKŲ IR ŠALUTINIŲ GYVŪNINIŲ PRODUKTŲ TVARKYMU

18. Kiekviename GTC mokslo padalinyje (laboratorijoje) paskirtas atsakingas darbuotojas:

18.1. organizuoja pavojingų atliekų ir šalutinių gyvūninių produktų rinkimą, vykdo Taisyklėse nustatytų reikalavimų įgyvendinimo kontrolę;

18.2. rengia GTC mokslo padalinyje (laboratorijoje) veiklos metu susidarančių atliekų apskaitą;

18.3. kontroliuoja galutinį pavojingų atliekų ir šalutinių gyvūninių produktų ženklinimą ir pakavimą;

18.4. periodiškai peržiūri Taisykles, inicijuoja jų atnaujinimą;

18.5. informuoja apie planuojamas išvežti pavojingas atliekas ir šalutinius gyvūninius produktus GTC Veiklos aprūpinimo ir saugos skyriaus specialistus;

18.6. dalyvauja perduodant pavojingas atliekas GTC Veiklos aprūpinimo ir saugos skyriaus darbuotojui;

18.7. užtikrina, kad perduodamų pavojingų atliekų pakuotės yra saugios, sandarios ir sandėliavimo bei vežimo metu atliekos nepateks į aplinką;

18.8. kontroliuoja galutinį vežamų pavojingų atliekų ir šalutinių gyvūninių produktų ženklinimą, pakavimą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimais. Ženklinimo etiketės forma pateikta Taisyklių 1 priede.

19. **GTC Veiklos aprūpinimo ir saugos skyriaus paskirti šio skyriaus atsakingi asmenys:**

19.1. organizuoja tinkamą pavojingų atliekų ir šalutinių gyvūninių produktų pristatymą į atliekų saugyklą, vadovaujantis galiojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir šiomis Taisyklėmis;

19.2. konsultuoja savo dirbančius darbuotojus pavojingų atliekų ir šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo klausimais;

19.3. supažindina su Taisyklėmis dirbti pradedančius darbuotojus ir studijuoti pradedančius studentus;

19.4. nustatytais terminais organizuoja periodinį pavojingų, nepavojingų atliekų ir šalutinių gyvūninių produktų išvežimą;

19.5. organizuoja bendrą atliekų pakuočių viešąjį pirkimą ir paskirstymą.

ATLIEKŲ TVARKYMAS

20. Infekuotos atliekos surenkamos nukenksminamos ir saugomos vadovaujantis šiomis procedūromis:

20.1. atliekos, aprašytos Taisyklių 6.1.1-6.1.2 punktuose, surenkamos jų susidarymo vietose į plastiko konteinerius (Taisyklių 1 priedas), nerūšiuojamos. Surinkimo pakuotės yra vienkartinės ir šalinamos kartu su turiniu. Atliekos, aprašytos Taisyklių 6.1.3 ir 6.1.4 punktuose, surenkamos jų susidarymo vietose, nerūšiuojamos ir surenkamos į infekuotoms atliekoms skirtus maišus.

21. Neinfekuotos atliekos:

21.1. panaudotos ir nepanaudotos vienkartinio naudojimo plastikinės darbo priemonės ir kitos vienkartinės darbo ir saugos priemonės (6.4.1-6.4.3 punktai) surenkamos į plastiko maišus; nukenksminti nereikia. Paženklinus, pristatoma į atliekų saugyklą;

21.2. panaudoti ir nepanaudoti aštrūs daiktai (6.4.4 punktas) surenkami į geltonos spalvos atsparius pradūrimui konteinerius; nukenksminti nereikia. Paženklinus, pristatoma į atliekų saugyklą.

22. Cheminės medžiagos, kuriose yra pavojingųjų medžiagų, supilamos į sandarias talpas, sudedamos į kartonines dėžes, atitinkamai paženklinamos ir atiduodamos į atliekų saugyklą.

23. Cheminės atliekos:

23.1. etidžio bromidu ir kitais dažais dažyti ir nedažyti agarozės geliai (6.5.1 punktas) surenkami į plastikinių nepralaidų skysčiams maišą, kuris įklojamas į plastikinę talpą. Talpai prisipildžius, ji atiduodama į atliekų saugyklą.

23.2. etidžio bromido tirpalai ir etidžio bromido surinkėjai – filtrai, sorbentai (6.5.1 punktas):

23.2.1. vandeninis etidžio bromido tirpalas supilamas į specialiai pažymėtą plastikinę tarą, kurioje yra dažą sugeriantis ir nukenksminantis sorbentas.

23.2.2. filtratas (ar sorbentas) po panaudojimo atiduodamas kaip pavojinga atlieka į atliekų saugyklą.

23.3. dažytos ir nedažytos poliakrilamido gelių (6.1.3 punktas) atliekos surenkamos į plastikinių, nepralaidų skysčiams maišą, kuris įklojamas į plastikinę talpą. Talpai prisipildžius, ji atiduodama į atliekų saugyklą.

23.4. Skystos, birios, lakios cheminės atliekos turi būti priduodamos į atliekų saugyklą atitinkamai paženklintos, gamintojo pakuotėje arba atitinkamai medžiagai ar mišiniui pritaikytoje taroje, supakuojant taip, kad atliekos neištekėtų.

23.5. Cheminėmis medžiagomis užteršta pakuotė, vienkartinės darbo priemonės, užterštas popierius paženklinami ir pakuojami taip, kad cheminės medžiagos neištekėtų, neišbyrėtų iš pakuotės, jos nepradurtų, kad tara negalėtų sudužti ar leistų kitu būdu cheminėms medžiagoms patekti į aplinką.

23.6. Visos cheminės atliekos turi būti pakuojamos atskirai pagal cheminių atliekų grupę, priskiriant tinkamą atliekų kodą. Skirtingomis cheminėmis medžiagomis užterštos atliekos negali būti maišomos tarpusavyje.

23.7. Cheminių procesų atliekos rūšiuojamos, pakuojamos ir ženklinamos pagal šių Taisyklių 1 priede esančioje lentelėje pateiktą aprašą.

24. Šalutiniai gyvūniniai produktai priduodami į atliekų saugyklą tokiems produktams laikyti pritaikytoje ir atitinkamai paženklintoje taroje, supakuojant taip, kad atliekos neištekėtų.

25. Baterijos, švino ar kiti akumulatoriai pakuojami į kartoninę dėžę, paženklinami ir pridudami į atliekų saugyklą.

26. Dienos šviesos lempos ir kitos atliekos, kuriose yra gyvsidabrio, įskaitant termometrus, supakuojamos, kad negalėtų sudužti, atitinkamai paženklinama ir pridudama į atliekų saugyklą.

PAVOJINGŲJŲ ATLIEKŲ SAUGYKLA

31. Pavojingų atliekų laikino saugojimo saugykla įrengta lauke GTC teritorijoje, adresu Mokslininku g. 18, Vilnius.

32. Reikalavimai pavojingų atliekų saugyklai:

32.1. saugyklos dydis atitinka saugomų/numatomų saugoti pavojingų atliekų kiekį per jų saugojimui skirtą laiką (6 mėn.);

32.2. saugyklos sienos ir grindys turi būti lengvai valomos ir dezinfekuojamos; grindys nepralaidžios vandeniui, tvirtos;

32.3. saugyklos patalpa įrengta užtikrinant apsaugą nuo atliekos patekimo į aplinką;

32.4. saugykla atitinka tokioms patalpoms keliamiems priešgaisrines saugos reikalavimams;

32.5. saugyklos durys yra rakinamos, apsaugant nuo pašalinių asmenų patekimo;

32.6. saugykla įrengta su stogine, kad atliekos būtų apsaugotos nuo kritulių ir tiesioginių saulės spindulių, vėjo ir kitokio neigiamo aplinkos poveikio;

32.7. saugykloje yra natūrali vėdinimo sistema;

32.8. saugykla turi būti pažymėta atitinkamais ženklais ir aptverta, kad į ją nepatektų pašaliniai asmenys, gyvūnai. Saugyklos patalpų graužikų ir vabzdžių naikinimo darbai atliekami pagal Privalomojo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinsekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. vasario 2 d. įsakymu, reikalavimus.

33. Pašalinius infekuotų atliekų kenksmingumą, pavojingos atliekos gali būti saugojamos iki 6 mėnesių, o nepašalinius kenksmingumo – iki 72 valandų.

34. Į saugyklą visos pavojingos atliekos turi būti pristatytos tinkamoje taroje, tinkamai supakuotos, paženklintos, vadovaujantis šiomis Taisyklėmis.

35. Atliekos saugykloje turi būti talpinamos atitinkamai atliekų rūšiai skirtose, atitinkamu kodu ir atliekos pavadinimu pažymėtose vietose.

36. Atliekos, kurioms netaikomi specialūs reikalavimai, laikinai gali būti laikomos sandėlyje, adresu Akademijos g. 2, Vilnius.

ŠALUTINIŲ GYVŪNINIŲ PRODUKTŲ SAUGYKLA

37. Šalutinių gyvūninių produktų saugykla įrengta GTC patalpose, adresu Akademijos g. 2, Vilnius, priešais 124 kab.

38. Reikalavimai šalutinių gyvūninių produktų saugyklai:

38.1. Saugyklos dydis atitinka saugomų/numatomų saugoti šalutinių gyvūninių produktų kiekį per jų saugojimui skirtą laiką;

38.2. Saugyklos sienos ir grindys lengvai valomos ir dezinfekuojamos; grindys; nepralaidžios vandeniui, tvirtos;

38.3. Saugykla įrengta užtikrinant apsaugą nuo teršalų patekimo į aplinką;

38.4. Saugykloje yra atitinkamas kiekis gesinimo priemonių ir inventoriaus;

38.5. saugyklos durys yra rakinamos, apsaugant nuo pašalinių asmenų patekimo;

38.6. saugykloje yra natūrali vėdinimo sistema;

38.7. saugykla pažymėta atitinkamais ženklais, kad į ją nepatektų pašaliniai asmenys. Saugyklos patalpų graužikų ir vabzdžių naikinimo darbai atliekami pagal Privalomojo profilaktinio aplinkos kenksmingumo pašalinimo (dezinfekcijos, dezinsekcijos, deratizacijos) tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. vasario 2 d. įsakymu, reikalavimus.

39. Esant būtinumui, kai šalutiniai gyvūniniai produktai laikomi ilgiau kaip 24 valandas, jie turi būti laikomi ne aukštesnėje kaip +7°C temperatūroje ne ilgiau kaip 3 paras. Žemesnėje kaip 0°C temperatūroje šalutiniai gyvūniniai produktai laikomi ne ilgiau kaip 7 paras. Žemesnėje kaip -10°C temperatūroje šalutiniai gyvūniniai produktai laikomi ne ilgiau kaip 30 parų.

40. Į saugyklą visi šalutiniai gyvūniniai produktai turi būti pristatyti tam skirtoje, atitinkamai paženklintoje taroje, vadovaujantis šiomis Taisyklėmis.

DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS REIKALAVIMAI

41. Darbuotojai, tvarkydami pavojingas atliekas ir šalutinius gyvūninius produktus turi:

41.1. dėvėti chalatus ir pirštines, kai rūšiuojamos, pakuojamos pavojingos atliekos, šalinamas jų kenksmingumas arba jos gabenamos į pavojingų atliekų saugyklą;

41.2. dėvėti atitinkamas kaukes ar respiratorius, kai atliekami infekuotų atliekų nukenksminimo biocidais darbai ar pakuojamos cheminės atliekos;

41.3. dėvėti apsauginius akinius, neperšlampamas prijuostes, galvos apdangalus, respiratorius (kaukes), vienkartinės pirštines, kai tvarkant pavojingas atliekas yra rizika kontaktui su potencialiai infekuota medžiaga.

42. Darbuotojams, tvarkantiems atliekas, draudžiama:

42.1. plikomis rankomis nuimti panaudotas vienkartinių švirktų adatas, jas ir kitus aštrius daiktus laužyti, lankstyti;

42.2. rankomis rinkti užterštus sudaužytus stiklinius daiktus, kurie turi būti renkami, valomi naudojant mechanines priemones (semtuvėlius, šepečius, žnyples, pincetus ir kt.);

42.3. atidarinėti vienkartinius kontenerius, juos tuštinti, valyti rankomis ar kitais profesinės ekspozicijos riziką keliančiais būdais;

42.4. rankomis smulkinti pavojingas atliekas;

42.5. valgyti ir gerti darbo vietoje.

43. Darbuotojai, tvarkydami pavojingas atliekas, turi laikytis atliekų tvarkymo įstatyme nustatytų reikalavimų.

44. Darbuotojas, susižeidęs aštriais instrumentais, daiktais, užterštais potencialiai infekuota medžiaga tvarkant atliekas, turi:

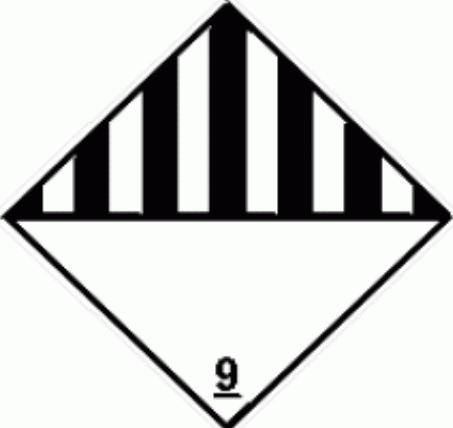
44.1. žaizdą ir odą, įvykus ekspozicijos incidentui, plauti tekančiu vandeniu ir muilu;

44.2. pranešti apie incidentą tiesioginiam vadovui.

45. Darbuotojai, kurių darbas yra susijęs su pavojingų cheminių medžiagų atliekų tvarkymu, privalo būti supažindinti su Darbuotojų apsaugos nuo cheminių veiksnių darbe nuostatais bei informacija, pateikta pavojingos cheminės medžiagos (preparato) saugos duomenų lape.

46. Asmenys, pažeidę šių Taisyklių reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

Pavojingų atliekų ženklavimo etiketė

PAVOJINGOS ATLIEKOS	
_____	

Gamintojas _____	

Atsakinasis asmuo _____	
_____	NE-CE

Numatomas maksimalus GTC per metus susidarantis pavojingų atliekų kiekis

Pavadinimas	Numatomas maksimalus kiekis metams
Cheminiai tirpikliai (benzenas, toluenas metanolis, acetonas, acetonitrilas, DMSO, eteris, chloroformas, DMF ir kt)	42 litrai
Chemikalai (nuo molekulinųjų darbų)	
Cheminės atliekos (rūgštys, šarmai)	
Cheminiai dažai	
Medicininės atliekos	15 kg
Chemikalais užteršti mėgintuvėliai ir kt. plastikas	6 maišai
Biologinės atliekos (organizmai ant agarizuotų terpių kartu su plastiko lėkštele ar kitu plastiko indu)	12 maišai
Biologinės atliekos (palaikai)	50 kg+100 kg
	maišas 80/100 cm